

Styresak

Dato dok.: 25.02.2020

Administrerende direktør

Møtedato: 03.03.2020

Vår ref.: 19/14967-3

Postadresse: 1478 LØRENSKOG

Telefon: +47 67 96 00 00

Sak 06/20 Rullering av økonomisk langtidsplan 2021-2024

Økonomisk langtidsplan (ØLP) er første trinn i budsjettprosessen for 2021 og beskriver foretakets forventede rammer knyttet til kapasitet, aktivitet, driftsøkonomi og investeringer de neste fire årene. I denne saken redegjøres det for prosessen for rullering av ØLP for perioden 2021-24.

Kort sammendrag

Befolkningen i opptaksområdet er forventet å vokse med 3,2 % i planperioden 2021-24.

Det vil bli press på kapasiteten både innenfor somatikk og psykisk helsevern som følge av befolkningsveksten. Et sentralt område i ØLP vil derfor være å planlegge hvordan foretaket skal sørge for tilstrekkelig kapasitet både innen somatikk og psykisk helsevern frem til Oslo-bydelene overføres til Oslo Universitetssykehus i henholdsvis 2031 (Alna) og 2035 (Grorud og Stovner).

Det pågår løpende utvikling av tjenestetilbudet ved Akershus universitetssykehus. I 2019 har foretaket startet opp med trombektomi, en familievennlig nyfødtavdeling har kommet på plass og intermedieærkapasiteten er styrket. I løpet av våren 2020 vil den aller første PET-undersøkelsen gjennomføres på Akershus universitetssykehus, og implementeringen av en ny og moderne analysehall starter også i år.

Det planlegges også større bygningsmessige prosjekter for å samle mye av den medisinske kreftbehandlingen i et nytt kreft- og somatikkbygg med diagnostikk, utredning, behandling, forskning og stråleterapi. Spesialiserte funksjoner innen psykisk helsevern skal samlokaliseres i et nytt psykiatribygg, og arealer i Nye Nord og hovedbygget skal prioriteres og bygges om til pasientbehandling gjennom rokader. I starten av 2020 har i tillegg LHL-sykehuset kommet opp som et nytt alternativ i kapasitetsdiskusjonen, og vil inkluderes i de kapasitetsmessige vurderingene som nå pågår.

For å kunne realisere den ønskede utviklingen må Akershus universitetssykehus skape årlige overskudd til nødvendige investeringer i eksisterende bygg og anlegg, medisinsk teknisk utstyr og annet utstyr (IKT), samt til nyinvesteringer i kreft- og somatikkbygg, psykiatribygg med videre. I tillegg vil utvikling av tematiske sentra for eldremedisin, kreft, psykisk helsevern og utvidet diagnostisk tilbud kreve omstillinger av dagens løpende drift. Det videre arbeidet med ØLP vil konkretisere både overskuddsmål og omstillingsbehov for å realisere ønsket utvikling.

Ovennevnte forhold vil innarbeides i helseforetakets forslag til økonomisk langtidsplan for perioden 2021-2024 (40).

Videre fremdrift

Helse Sør-Øst RHF har stilt som krav at helseforetakenes innspill til økonomisk langtidsplan 2021-24 skal styrebehandles senest 31. mai 2020. Samtidig har Helse Sør-Øst bedt foretakene om å rapportere sin økonomiske langtidsplan innen 21. april. Akershus universitetssykehus vil derfor rapportere sin foreløpige økonomiske langtidsplan innen nevnte frist, med forbehold om styrets behandling. Foretakets innspill til økonomisk langtidsplan vil oversendes Helse Sør-Øst etter behandling i styremøtet 22. april.

Innspill fra alle helseforetak vil sammenstilles av Helse Sør-Øst, og etter dialog med helseforetakene vil det fremlegges en regional ØLP for styret i det regionale foretaket på møtet i juni. På bakgrunn av tilbakemeldinger fra Helse Sør-Øst til helseforetakenes innspill til økonomisk langtidsplan, vil styret ved Akershus universitetssykehus få fremlagt en sak om endelig økonomisk langtidsplan for perioden 2021-24 på møtet i september.

Administrerende direktørs innstilling til vedtak:

Styret tar saken til orientering, og ber administrerende direktør fremlegge foretakets innspill til økonomisk langtidsplan til behandling i styremøtet 22.april.

Øystein Mæland
Administrerende direktør

Dokumentet er elektronisk godkjent

INNLEDNING

Økonomisk langtidsplan utgjør en konkretisering og konsekvensvurdering av ønsket utvikling av foretaket i forhold til de foreliggende økonomiske rammebetingelser. Hensikten er å planlegge for ønsket utvikling gjennom prioriteringer i tråd med målsettingene i Utviklingsplanen, og økonomisk langtidsplan 2021-24 representerer de fire første årene av perioden frem mot 2035.

For å kunne realisere den ønskede utviklingen må Akershus universitetssykehus skape årlige overskudd til nødvendige investeringer i eksisterende bygg og anlegg, medisinsk teknisk utstyr og annet utstyr (IKT), samt til nyinvesteringer i strålebygg, psykiatribygg m.v. I tillegg vil utvikling av tematiske sentra for eldremedisin, kreft, psykisk helsevern og utvidet diagnostisk tilbud kreve omstillinger av dagens løpende drift.

Økonomisk langtidsplan er første trinn i plan- og budsjettprosessen for 2021 og beskriver foretakets forventede rammer knyttet til kapasitet, aktivitet, driftsøkonomi og investeringer de neste fire årene.

Foretakets innspill til økonomisk langtidsplan 2021-24 vil sendes Helse Sør-Øst i henhold til fristen 21.april, med forbehold om styrets behandling. Foretakets innspill vil være grunnlaget i dialogen med eier om rammebetingelsene for kommende 4-års periode.

I denne saken redegjøres det for prosessen for rullering av ØLP for perioden 2021-24.

BEFOLKNINGSVEKST OG KAPASITET 2021-24 (40)

I Styrets plandokument (del III i årlig melding 2019) og i vedtatt utviklingsplan for Akershus universitetssykehus 2017-30 beskrives hovedtrekkene i nåsituasjonen og forventede utviklingstrekk for foretaket i årene fremover.

I Akershus universitetssykehus sin utviklingsplan frem til 2030 (godkjent av foretakets styre 14.desember 2016) framheves høy befolkningsvekst og økende behov for helsetjenester i en aldrende befolkning som en sentral utfordring.

SSBs befolkningsfremskrivninger (MMMM) med årlige gjennomsnitt, viser at befolkningen i Akershus sykehusområde (inkl KOS-regionen) vil vokse med ca. 20.000 innbyggere fra 2021 til 2024, tilsvarende 3,2%.

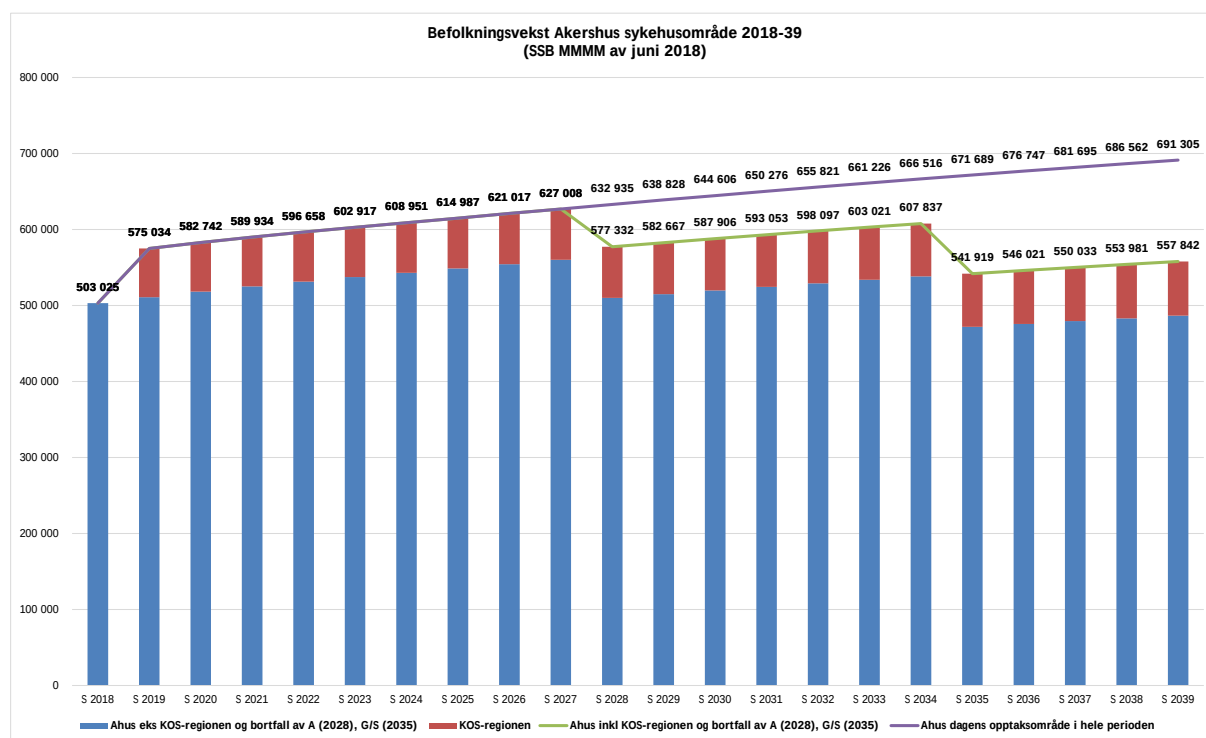
I lengre perspektiv (20 år) viser fremskrivningene at befolkningen vil være i underkant av 700.000 innbyggere i 2040 med dagens opptaksområde.

I 2018 har det pågått et arbeid hvor Oslo universitetssykehus HF (OUS) og Helse Sør-Øst RHF har oppdatert sine kapasitetsframskrivninger. Dette inngår i regionens utviklingsplan frem mot 2035 og forutsetningene og scenariene for kapasitet i helseregionen er i den sammenheng oppdatert. For Akershus universitetssykehus sin del gjelder dette i særlig grad:

- Overføring av Alna bydel til OUS er lagt inn i byggeplaner for Aker trinn 1 (2031)
- Overføring av Grorud og Stovner bydel til OUS er lagt inn i Aker trinn 2 (2035)

Gitt disse endringene i opptaksområdet til Akershus universitetssykehus, vil befolkningen i 2040 være om lag på dagens nivå, dog med en forventet endring i alderssammensetningen. Likevel vil det være en lang mellomperiode hvor Akershus universitetssykehus skal betjene

et økende befolkningsvolum med tilhørende behov for kapasitet som fremstilt i diagrammet under.

Det vil bli press på kapasiteten både innfor somatikk og psykisk helsevern som følge av befolkningsveksten. Foretaket kjøper kapasitet ved Diakonhjemmet innenfor somatikk (videreføring av dagens avtale) og noe kapasitet på døgnplasser innenfor psykisk helsevern fra OUS (videreføring) og Sykehuset Innlandet (i forbindelse med overtakelsen av Kongsvinger). Videre representerer kapasiteten ved Kongsvinger sykehus et bidrag for å imøtekomme det økte behovet fremover, og det vil være av stor økonomisk betydning å finne gode driftsmodeller både innen somatikk og psykisk helsevern.

Samlet vurderes kapasiteten ved Akershus universitetssykehus i løpet av perioden frem til 2031 å kunne bli presset, selv med en videreføring av avlastningsavtalene innen somatikk og psykisk helsevern. Det arbeides derfor med skisser til mulig løsning av behovet for sengekapasitet, operasjons- og overvåkningskapasitet, dagbehandling, poliklinikk og diagnostikk og kontorarealer både på kort og lengre sikt.

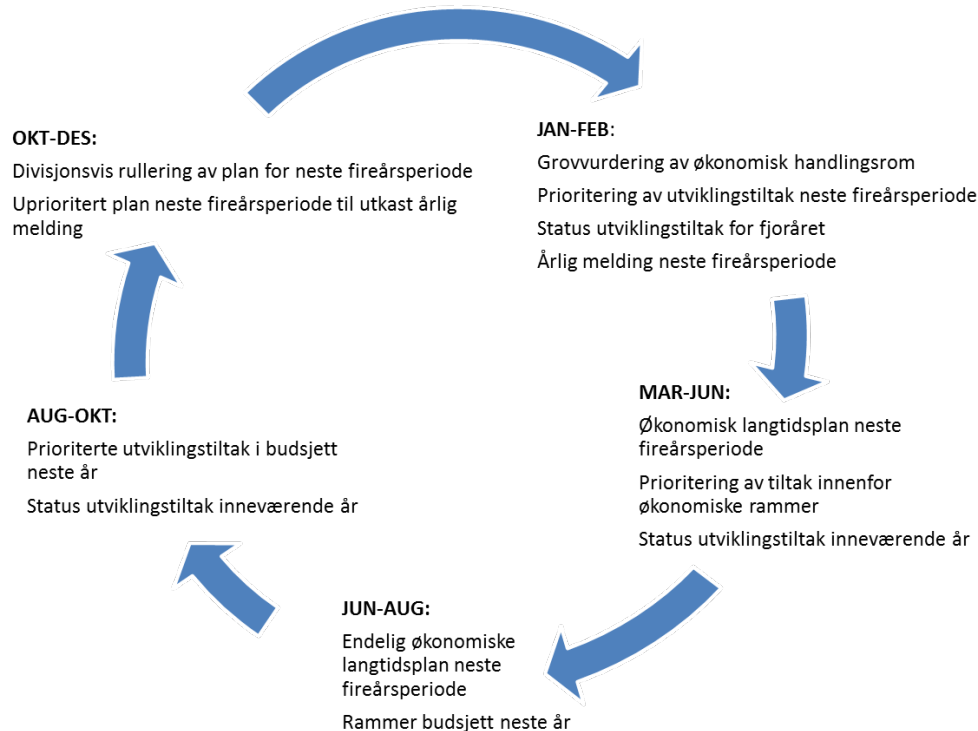
VIDEREUTVIKLING AV TJENESTETILBUDET

Det pågår løpende utvikling av tjenestetilbudet ved Akershus universitetssykehus. I 2019 har foretaket startet opp med trombektomi, en familievennlig nyfødtavdeling har kommet på plass og intermedieærkapasiteten er styrket. I løpet av våren 2020 vil den alle første PET undersøkelsen gjennomføres på Ahus og implementeringen av en ny og moderne analysehall starter også i år.

Det pågår et arbeid med å rullere utviklingsplanen (UP) for prioritering av mål og tiltak i perioden 2021-24. I mars arbeides det med rulling av mål for UP og prioriteringer for innenfor foreløpige økonomiske rammer. I månedsskifte mars/april vil sykehusledelsen utarbeide konkrete forslag til prioriteringer i kommende 4-års periode innenfor foreløpige

økonomiske rammer, og som vil innarbeides i foretakets innspill til ØLP for behandling i styremøte 22. april.

Det er utarbeidet et årshjul for prosessen som er koplet sammen med utarbeidelse av ØLP, illustrert i figuren under.

Det planlegges også større bygningsmessige prosjekter for å samle mye av den medisinske kreftbehandlingen i et nytt kreft- og somatikkbygg med diagnostikk, utredning, behandling, forskning og stråleterapi. Spesialiserte funksjoner innen psykisk helsevern skal samlokaliseres i et nytt psykiatribygg, og arealer i Nye Nord og hovedbygget skal prioriteres og bygges om til pasientbehandling gjennom rokader. I starten av 2020 har i tillegg LHL sykehuset på Gardermoen kommet opp som et nytt alternativ i kapasitetsdiskusjonen, og vil inkluderes i de kapasitetsmessige vurderingene som nå pågår.

Forslag til prioritering av mål og tiltak vil innarbeides i Akershus universitetssykehus sitt forslag til økonomisk langtidsplan for perioden 2021-2024.

ØKONOMISKE AMBISJONER FOR 2021-24

For å kunne realisere den ønskede utviklingen må Akershus universitetssykehus skape årlige overskudd til nødvendige investeringer i eksisterende bygg og anlegg, medisinsk teknisk utstyr og annet utstyr (IKT), samt til nyinvesteringer i strålebygg, psykiatribygg m.v. I tillegg vil utvikling av tematiske sentra for eldremedisin, kreft, psykisk helsevern og utvidet diagnostisk tilbud kreve omstillinger av dagens løpende drift.

Helse Sør-Øst har en målsetting om at foretakene skal oppnå årlige økonomiske resultater på minst 2,5 % av totale inntekter (resultatmargin). I forrige ØLP kom Ahus opp i en resultatmargin på 2,0% i 2023. I samme periode la Akershus universitetssykehus til grunn et gradvis økende overskuddsmål opp til 225 mill. kroner fra 2023.

Tall i mill.kr	2019	2020	2021	2022	2023
Resultatmål	125	150	175	200	225
Resultatgrad i % av inntekter	1,2 %	1,4 %	1,6 %	1,9 %	2,0 %

For å oppnå økt handlingsrom må arbeidet med forbedringer av driften fortsette. Til tross for usikkerhet knyttet til fremtidige inntektsrammer foreslås det som en intern planforutsetning å legge opp til et gradvis økt overskudd frem til 2024. Det videre arbeid med ØLP vil konkretisere både overskuddsmål og omstillingsbehov for å realisere ønsket utvikling. Dette er i tråd med den planforutsetning som både Akershus universitetssykehus og Helse Sør-Øst har lagt for langtidsplanen.

FREMDRIFTSPLAN

Frist for leveranse av helseforetakenes ØLP til Helse Sør-Øst er 21.april. Helse Sør-Øst har et administrativt dialogmøte med Akershus universitetssykehus 4. mai. Senere vil foretakets forslag til ØLP behandles i et ordinært oppfølgingsmøte.

Helse Sør-Øst forutsetter at ØLP behandles av foretaksstyrene, fortrinnsvis før leveranse 21. april, men senest før 31. mai 2019. Styrebehandlingen skal omfatte drifts- og investeringsbudsjett, likviditetsbudsjett, samt en samlet vurdering av foretakets bæreevne og likviditetssituasjon.

For å ha en god prosess med styret vil status for arbeidet med rullering av økonomisk langtidsplan være tema på møtene i mars, samt første møte over sommeren. Administrerende direktørs forslag til ØLP 2021-24 legges frem for styret til behandling i møtet 22. april.

Fremdriftsplanen for arbeidet med økonomisk langtidsplan er lagt som følger:

Frist	Leveranse til	Aktiviteter
Tirs 28.01.2020	SHL	Prosess UP og ØLP 2021-24
Fre 31.01.2020	EØF	Grovvurdering av økonomisk handlingsrom
Tirs 04.02.2020	Controlling	Kort om forslag til prosess og leveranse ØLP DIV/KLIN.
Uke 6-7	SHL	Arbeid med prioiteringer UP 2021-24
Fre 14.02.2020	VAD	Innspill prioriteringer UP 2021-24 per divisjon
Tirs 25.02.2020	SHL	SHL prioriteringer UP 2021-24
Tirs 25.02.2020	Controlling	Prosess og leveranse ØLP DIV/KLIN.
Tirs 25.02.2020	Inv.utv	Oppdaterte av investeringsplaner eiendom, MTU og IKT
Tirs 03.03.2020	Styret Ahus	Sak om ØLP-prosessen, foreløpige prioriteringer 2021-24
Tirs 03.03.2020	Styret Ahus	Sak om årlig melding, styrets plandel
Uke 10-11	SHL	ØLP 2021-24: Innspill fra divisjoner og klinikker
Fre 13.03.2020	HSØ	Innt.rammer, akt.forutsetninger, malverk fra HSØ + SP og SA
Tirs 17.03.2020	SHL	Divisjonens innspill til ØLP 2021-24
Tirs 17.03.2020	SHL	Overordnet innspill til investeringsplan 2021-24
Tirs 17.03.2020	Controlling	Gjennomgang innspill ØLP 2021-24
Tirs 24.03.2020	Inv.utv	Gjennomgang investeringsplan 2021-24
Ons 25.03.2020	SHL	Prioriteringer UP iht økonomiske handlefrihet 2021-24
Uke 14/16	EØF	ØLP 2021-24: Utfylling Ahus ØLP i malverk
Tirs 14.04.2020	SHL	Vedtakssak ØLP: Innspill ØLP 2021-24 Ahus
Fre 17.04.2020	BU	ØLP i brukerutvalget
Tirs 21.04.2020	HSØ	ØLP 2021-24 (40) til HSØ innen kl. 11
Man 20.04.2020	TV	ØLP i dialogmøte TV
Ons 22.04.2020	Styret Ahus	Vedtakssak ØLP: Innspill ØLP 2021-24 Ahus
Tors 23.04.2020	AMU	ØLP i AMU
Tirs 28.04.2020	Controlling	Gjennomgang av ØLP 2021-24
Man 04.05.2020	HSØ	Administrativt dialogmøte HSØ
Man 04.05.2020	HSØ	Evt oppdatert ØLP 2021-24 etter dialogmøte
Uke 19-25	SHL	Arbeid med forbedringsområder budsjett 2021
Tirs 23.06.2020	SHL	Budsjett 2021 og foreløpige rammer
Tors 25.06.2020	Styret HSØ	Styret i HSØ behandler "Økonomisk langtidsplan 2021-2024"
Etter sommerferie	Styret Ahus	Sak om foretakets endelige ØLP 2021-24 og budsjett 2021